

DÉLVIDEK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

A „Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz Laktanya-utca 28. szám. — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés.

Előfizetési díj: egész évre helyben 10 korona. Vidékre 11 korona.

Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomdai műintézet Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: petit soronként 12 f. — A nyílt térben egy sor 20 f.

Hirdetések elfogadtnak minden hirdetési irodában.

XIII. évfolyam.

Vasárnap 1904. évi február 7-én.

6. szám.

Az egészségügy a vidéken.

Egyetlenegy foglalkozási ágnak sincs annyi kontárja, mint az orvosinak. Állj ki az utca sarkára, kösd fel az állad, panaszkodjál fogfájásról s ahány járó-keelő lesz, annyiféle szert ajánl. Ez általános szokás és még nem is olyan nagy baj. A nagy baj ott van, hol kuruzslók üzletileg spekulálnak a szenvedő emberiség könnyű hűvésére és aljas, önző érdekből pusztítólag rombolnak az emberi javak legdrágább és legféltebb kincsében. Ezek ellen emeljük fel tiltakozó szavunkat, ezektől akarjuk óva inteni a mi jó, derék lakosainkat, kik nagyon is könnyen dobják magukat a kuruzslók karjaiba.

Ritkán esik meg, hogy a korcsmáros maga issza a savanyu borát. A korcsmáros tudja, milyen a jó bor, mi a rossz bor s a mikor maga is iszik, nem igen ámtija magát. Keresi a jót: a savanyut a vendégeivel itatja meg.

Szakasztottan így van a kuruzslókkal, is, azokkal a csodadoktorokkal, a kik mindenféle természeti erőkkkel gyógyítják halálra a betegeket. Azonban ha ők maguk megbetegednek, szaladnak orvoshoz, tudván, hogy az ő mesterségük egy batkát sem ér.

Nincs ország, a hol annyi volna a kuruzsló, mint nálunk. Igazi orvost a nép csak akkor hív, a mikor papra is szükség van. Az orvos rendszeren csak arra való, hogy a »bekövetkezett halált konstatálja«.

Persze, hogy a szegénységgel is kapcsolatban van ez az anomália. Szegény a nép. Orvosra nem telik. Az orvos sem megy ingyen. Nem azért tanult huszonkét esztendeig, hogy ingyen vesztgesse a tudományát.

A babona és hiszékenység is megteszi a magáét. Így támadnak azután a kenőasszonyok, dögönyözők, javasasszonyok kiimádkozók, kotyvasztók és kuruzslók akkora számban, hogy az orvosok számát ugyancsak felülmulja.

Még inkább feljegyzésre méltó, hogy nincs ország, melynek értelmisége közt annyi ember akadna, a ki hisz a kuruzslásban jobban, mint az orvosi tudományban.

Nem is sorolom ezek közé azt az urimbert, a kinek azt javasolták, hogy huszonnégy meleg fürdőt vegyen. Minthogy az idő pénz, kibérelt egy fürdőkádat, és egyszerre akarván »ledolgozni« a kurát, huszonnégy óráig ült a fürdőben. Hogy ettől látogatást tett nála a guta (mint a hogy a nép mondja), az senkit sem fog meglepni. A másik eset sem megvetendő példa. Tapszt rendelt neki ar orvos, mondván neki orvosi nyelven, lakonikusan, hogy »ezzel

éljen.« A jó ember kenyérre kente és megette. Élt vele. Fájdalom, bele is halt. Ez nem esik a kuruzslás körébe, mert hisz orvoshoz fordultak az illetők. Csak rosszul alkalmazták a szereket.

Azonban az már a kuruzslás áldozata volt, a ki — szintén az intelligens osztályhoz tartozott — betegsége ellen mindennap egy kanál homokot vett be. Így hallotta ő ezt egy csodaorvostól. Soha se kérdezett orvost, a ki fölvilágosította volna, hogy az ember gyomra és a strucz gyomra közt mégis van némi különbség.

De ő rendületlenül hitt a kuruzslásban. S képzelhetik önök, milyen körtegek képződtek idővel a gyomrában s a mikor végre kénytelen volt orvoshoz fordulni, mekkorra gyomormosásra volt szükség, hogy megint talpra állítsák!

Ösmertem intelligens embereket, a kik a legbutább kuruzsióknak jobban hitték, mint az orvosi tudománynak.

A kuruzslók ennek folytán mindig jobban éltek, mint az orvosok, különösen vidéken.

De itt volna az idő, hogy azok, kik hivatalosan vannak rá: papok, tanítók, művelt elemek fölvilágosítsák a népet, hogy az egészség és az élet mégis ér annyit, hogy komolyan gondolkozzék, a mikor erről van szó. És fordítsanak hátat végre a kuruzslóknak. Mert az emberi egészség helyreállítására, az élet védelmére mégis csak a hivatásos orvos van hivatalosan s nem a kuruzsló.

Ezzel azután segitenének a népen is meg az orvosokon is.

D—r.

A magyar nyelv.

— Egy kereskedő a kereskedőkhöz, —

Az édes magyar nyelv! Hogy milyen kincs az, nem kell mondanom. Menj idegen népek közé s ha nem hallod sokáig nemzeted nyelvét s megcsendül egyszer fuleidben a magyar szó, villámgyorsan fordulsz meg s kiáltod: „Oh uram, on magyar?“ Karjaiba borulsz csókokkal borítod el azt ajkat, mely magyarul szolt.

A magyar nyelv megbecsültetésére ezt a módot kellene követnünk azokkal az emberekkel, kik idehaza nem méltányolva nemzetnyelvünket, ha csak lehet, német nyelven irnak és társalognak. Menjenek ki külföldre, hol magyar szó nem igen hat fuleikhez, érezni fogják, hogy hiányzik valamijük, bantja lelküket egy érzelem a magyaryelv nélkülözése. Szeretnék magukat egyszer kedvökre, sokáig kibeszélni — magyarul. Oh mily jól esnék ez!

Igy vagyunk rendszerint. A mi nincs, óhajjuk; a mi van, elhanyagoljuk. Im már ezer éve, hogy e véráztatott földet lakjuk s mégis foly-

ton a faj- és nyelvgyűlölettel kell találkozunk e hon határain belül. S vajjon csodálható e ez? Öszintén felelek: nem. Első sorban azért nem mert nem fordítunk elég gondot nemzetnyelvünk terjesztésére. Csodálható-e, ha ama német ajku idegen néha évtizedekig lakik Magyarhonban a nélkül, hogy legkevésbé elszakított volna a magyar nyelvet? Hszen nincs utalva reá. Keresztül-kasul haladhat ezen az országon, magyarul nem is szólítják, hisz az »parasztnyelv!«

Hála a magyarok Istenének, nyelvünk a műveltség templomában helyet kapott. Fájdalom, csak a kereskedővilág az, a mely oly csigamódra bontakozik ki nemzetiségéből. Magyar üzleti nyelvről nem szólhatunk. Tekintsük csak általában a doigot, mert — mint mindenben — ebben is vannak kivételek. Lépjünk be egy üzletbe, a kereskedő is siet ráterelni a beszélgetés nyelvét a németre, német nyelven beszél személyzetével, német könyvelést vezet, németül levelez.

S ha azt hisszük, hogy tösgyökeres német emberrel állunk szemben, nagyon csalódunk. Jól beszéd magyarul, derék honpolgár, sőt he kérdjük, azt mondja: „Ich bin ein ungar“ Magyar; de az üzleti nyelve; német!

Igy nem kell csodálkoznunk, ha a külföldi magyar kereskedelmet nem ismer s ha ismeri is, nem úgy, mint az valójában van. S vajjon honnan ismerné? A cikk, mely Magyarországból vitetik külföldre, német folirással van ellátva, maga a gyáros vagy kereskedő németül levelez.

Fol hazám kereskedői! Tűzzük ki a magyarosodás lobogóját. Tegyük a magyar ipart s kereskedelmet olyanna, hogy magyar legyen, lényegében s tanulja meg a külföld, hogy igen is van magyar ipar és kereskedés! Vezessük magyarul könyveinket; legyen ez legszentebb kötelessége minden kereskedőnek. Levelezzünk magyarul! Így kényszerítve lesz a külföld, hogy magyar levelezőket s ifjakat alkalmazzon. Nyomassunk leveleket eme folirással: „Levelezés magyarul“. Volna-e olyan, ki ily czimzéssel ellátott levélre más nyelven válaszolna, mint magyarul? Csakis így remélhetünk gyors magyarosodást, csak ily módon volna kényszerülve a külföld velünk magyarul levelezni.

Legyen kereskedelmünk jellege magyar. Küszöböljük ki a német nyelvet. Árjegyzékeink is, melyeket kibocsajtunk, legyenek magyarul szerkesztettek. A magyar nyelvű árjegyzékek oly ritkák nálunk, mint Szudanban az eső. S ha látunk is ilyent, az rendszerint magyar és német. Pardon tévedtünk! Német és magyar. Mert az illető cég elébe helyezi a német szöveget a magyarnak, mintha nem is Magyarországon, hanem Ausztriában volnánk. Szomorú jele ez a magyar érületnek!

Hazánk kereskedő ifjúságába vetjük bizalmunkat. Értsétek meg édes anyánk, szeretet hazánk bánatát. Saját gyermek-kei, kiket emlőin, nevelt, ilyennek idegen szó hangzik el ajkainkról, nincs benne az anyanyelv édes, zengzetes varázsa.

Menjünk, menjünk hozzá testvérek, bűnbánólog leheljünk csókot ajkaira, s e csók magyar zamatot olt belénk! Tegyük esküt, hogy magyarok leszünk testben, lélekben, nyelvben egyaránt s — anyánk-meg fog bocsátani.

Egy kereskedő.

Az én hitem . . .

Az én hitem nincsen betűkbe zárva,
Az én hitem a szeretet világa;
Itt, ebben él csak igazán
Nem okoskodó könyvek leveléről,
Édes anyám meleg szivéből
Szállt a szivembe hajdanán!

Már akkor az első csodás imádság
Áthitatában bontogatta szárnyát,
S ott láttam Istent legelőbb . . .
Ottan jelent meg színről-színre nékem,
Édes anyám meleg szemében,
Arasznyi nyoszolyám előtt!

Jártam azóta el-szét a világban,
De közelebről Isten sohse láttam,
Mint gyermeki szemekkel ott . . .
Kerestem nagy, felséges templomokban,
De a mi szalmás házikónkban:
Tudom, hogy inkább ott lakott!

Az én hitem a szeretet világa . . .
És hirdetem azóta a világba:
Hogy Isten van, hogy Isten él . . .
De ritmusos, bösz, nagy imádságoknál,
Szemforgató ábrázatoknál:
Neki egy kis szeretet többet ér!

Szabolcska Mihály.

NAPI HIREK

Magyar műkedvelői előadás. A „Verseczi Magyar Ifjúsági Önképző Egyesület” műkedvelői szakosztálya a múlt Vasárnap Verseczen évek óta nem látott nagy érdeklődés, ritka szép erkölcsi és anyagi sikerek mellett tartotta meg 2-ik műkedvelői előadását; midőn is Géczy remek színműve a „G y i m e s i V a d v i r á g” került színre. Már a „F a l u r o s s z a” előadásánál is nagy örömmel tapasztalhatta mindenki, hogy a lelkes magyar társaság tagjai között valóban kitűnő erők vannak, megmutattak azt ezen második előadás alkalmával is, midőn egyes szereplők olyan alakításokat mutattak be, melyek dicséretére valottak volna a hivatásos színészeknek is. — A ruhák teljesen megfeleltek a darabban kívántató csángó viseletnek. Egy-egy szereplő oly csinos jelmezekben jelent meg, hogy elragadta a publikumot. Hogy egyes apró, cseprő kivánni valók fordultak elő az tagadhatatlan. A színpad p. u. igen kicsiny volt a sok szereplőhöz, kik egyes jeleneteknél alig bírtak mozogni. A karének az első felvonásban nem jól ment. Intő példa a jövőre nézve, hogy az énekeket jobban be kell gyakorolni valamely szakértő vezetése mellett. A főbb szerepekben e nők körül közreműködtek: Gulácsy M. (nagy tetszést aratott izléses és szép jelmezében) Gáspár Józsefné, Schreiber Boriska, Honig Teréz, Farkas Erzsike, Farkas Róza, Hanel Mariska; Honig Mária mint figyelmű, Máté Juliska, mint sugó járultak hozzá az est sikeréhez; — a férfiak közül a főszerepeket Torók József (a fáradhatatlan rendező), Gáspár József, Honig Mihály és ifj. Nisztor György (mindketten kitűnő komikusok) láttak el. Teljesen beváltak: Máté János, Faragó József, Raffay János, Braun Hugó, Rádits József, Turi Gergely, Held G. Singer P. Ham J. Seemayer F. Berki J. Polyák Gy., Nuszbaum Gy., Steiner N. stb. — A terem zsúfolásig megtelt, az első sorokat városunk intelligenciája foglalta el. Eladták nem csak az összes ülőhelyeket, hanem több mint 200 állóhelyet a népek. Előadás után megeredt a táncz. Dezső maga dirigálta kivilagos virradtig, a szebbnél szebb csardásokat. A műkedvelők társasvacsorája alkalmával Perjessy Lajos id. elnök intézett beszédet a közönséghez, fejtette az egyesület céljait és élte a műkedvelőket. Beszéde után a jelen voltak tömegesen léptek be az egyesület tagjainak sorába. A mulatság valódi magyar népmulatság volt. Mindenek a legszebb rendben folytak le. Nem merült fel semmi zavaró incidens.

A budapesti Uránia színház Verseczen. A jövő héten kellemes színházi estekben lesz része a verseczi közönségnek. A budapesti Uránia magyar tudományos színház látogat be városunkba és estenként az állami főreáliskola kényelmes nagy tornatermében fogja előadásait megtartani. Terem hiányában az Uránia már-már kiszorult városunkból, azonban a főreáliskola igazgatója tekintettel a kulturális célra a legszívélyesebben engedte át a főreáliskola termét. Egyedül neki köszönhető, hogy a verseczi közönség megismerheti az Uránia színház ez ideig legvonzóbb ujdonságait. Szerdán este bemutatató előadásul Ráth István dr. sikeres darabja „Egyiptom” kerül színre. Mintha az almok országában a mesék világában járnánk! minden oly csodás körülöttünk. A Szaharától a Nilus völgyén át elkalandozunk egész Kairoig a bepillantunk a kelet csodás rejtelmibe gyönyörű mozgóképek teszik változatosabbá az előadást, a melyben a humoros részek állandó derűs hangulatot varázsolnak a nézőtérre. Csütörtökön Német Péter sikeres darabja „A Quarneró vizein” kerül színre. A fővárosi premieren József Ágost főherceg is megjelent és elragadtatással gratulált a szerzőnek. Legérdekesebb a darabban az „Ika” gözös elszüedése egy csodás mozgóképen visszafajított lélegzettel nézzük a mint a buvár a tenger titokteljes mélységében a hajóroncsok között dolgozik. Pénteken dr. Strausz Adolf keleti akadémiai tanár szenzációs darabja, „Szerbia” kerül színre. Budapesten ötvenszer adták egymásután zsúfolt ház előtt. Különösen azok a mozgóképek érdekesek, a melyek Péter király bevonulását mutatják, a lanyiczai hadiszemlét, a hatodik ezred elvonulását Péter király előtt és a topcsideri népünetet. A kik ott voltak Belgrádban Péter király bevonulásán, önmagukat is felismerhetik az élethű mozgóképeken. Ha az előadásoknál kellő érdeklődés mutatkozik, akkor szombaton még egy bucsuelőadást fog tartani az Uránia. Jegyek előre váltatok özvegy Kirchner J. E. könyvkereskedésében.

A fehértemplomi társaskör f. é. február hó 1-én nyíltan sikerült táncestélyt rendezett a Haller-nagytermében, mely alkalommal megjelentek: Asszonyok: Adám Sándorné, Chernus Gerőné, Csida Lajosné, Huzsik Jakabné, Dr. Kuhn Gáspárné (Temesvár), özv. Karterner Ágostoné, Kremmling Józsefné, Kerekes Zoltánné, Kiss Istvánné, Kinaszevich Béláné, László Izidorné, Magi Imrené, Dr. Novák Aurélné, Dr. Ochs Józsefné, Pokorny Dezsőné, Szerdahelyi Károlyné Szöllőssy Istvánné, Ury Lajosné, Vaniss Dezsőné. Leányok: Brunhuber Annuska, Chernus Irénke, Csukly Mariska, Fritsch Emma (Pancsova), Huzsik Erzsike, Katzer Margit (N. Váradi), Lázár Micike (Kiss-Jenő), Meuser Margitka (Erzsi), Ochs Emma, Otrubay Lujzika, Szöllőssy Aranka, Szerdahelyi Irénke, Weldin Klemmi.

A Verseczi Magyar Ifjúsági Önképző-Egyület tagjai naponként szaporodnak. Az egyesület tagjainak sorába beléptek: Paulovits Istv. kir. táblabíró a V. M. K. E. elnöke, Weifert Károly F. J. r. l. polgármester, Kovacsics Ágoston kir. járásbíró, Dr. Dajkovits István ügyvéd, Dr. Haag Aladár ügyvéd, Zoffmann Sándor gyáros és birtokos, Dr. Lichtscheindl Ernő orvos, Dékány Lajos és Perjessy Lajos főreál isk. tanárok, Miklós Lajos magy. kir. főerdész.

A verseczi népkönyha egyesületnél a népkönyha részére a következő abományok folytak be a múlt héten: Untergutsch Hugóné úrnő elemi szerék; Tangel Mihály úr 5 klg. hús; Adler Miksáné, Dr. Dajkovits Istvánné, Singer Adolfné, Höschl Frigyesné, Weitner Ferenczné, Klauber Jakabné, Takács Gyuláné, Herzog Józsefné, Hahn Ignáczné és Dr. Weiss Sámuelné úrnők különféle sütemények. Fogadják a nemesszívü adakozók az egyesület hálás köszönetét.

Beosztása a verseczi népkönyha - egyesület női bizottságának a népkönyhában gyakorlandó felügyelet céljából február hó 8-tól, 13-ig. — Február 8-án, Boiger Károlyné, Michler Károlyné Weifert Gusztávné úrnők. — 9-én, Dr. Dajkovits Istvánné, Dr. Weiss Sámuelné, Dr. Oppenheimer Árminné úrnők. — 10-én, Dr. König Árminné, Dr. Lichtscheindl Ernőné, Zoffman Jánosné, úrnők. — 12-én, özv. Bernatsky Géziné, Florián Györgyné, Milleker Bódogné úrnők. — 13-án, Dragits Izidorné, Koszirovics Ivánné, Czvejits György úrnők.

Az állami tisztviselők Országos Egyesületének Verseczi köre január hó 31-én Irányi Gyula elnöklété mellett tartotta rendezévi közgyűlését. Avar Vilmos titkár felolvasta az évi jelentést, melyből kiemeljük, hogy a kör az ál-

lami tisztviselők fizetésrendezésére oly mozgalmas 1903-ik évben élénk tevékenységet fejtett ki mindenütt, hol erélyes, határozott, gyors fellépésre szükség volt, védte és támogatta az állami tisztviselők ügyét. — Helyi czélokra is szolgált, mikor megalapította a verseczi tisztviselők fogyasztási egyesületét. A közgyűlés az évi jelentést éljenzéssel fogadta és a pénztár számadásainak meghallgatása után a tisztikarnak a felmentvényt egyhangulag megadta. Dr. Szabó Lajos indítványára Irányi Gyula és Baross Dezső elnöknek, Avar Vilmos titkárnak odaadó lelkes ügybuzgóságukért, valamint czéltudatos tevékenységükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az 1904 évi költségvetés megalapítása után Dr. Szabó Lajos választási elnök vezetése mellett következett a tisztikar és választmány megválasztása. Elnök lett: Irányi Gyula alelnök: Baross Dezső, titkár: Avar Vilmos, pénztáros: Pelikán György, ellenőr: Wertz János, számvizsgálók: Krause Ervin és Nessel Zoltán. A választmányba megválasztottak: Csajkás Bódog, Drágán Miklós, Kató Lajos, Miklós Lajos, Pászt Gyula. Dr. Szabó Lajos, Veress Dénes, Winkler Rezső. Irányi Gyula elnök megköszönve a tisztikar és választmányba helyezett bizalmat a közgyűlést berekeszti.

A „Versecz-Fehértemplomi Kör” tíz éves fenállása alkalmából a belvárosi Sas-kör télikertjében (IV., irányi-utca 17. sz.) 1904. évi február hó 9-én, kedden este 8 órakor díszközgyűlést tart és ugyanazon alkalommal társasvacsorát rendez. A díszközgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. A kör tízéves története. 3. Zárószó. Teríték ára három korona. Az ünnepélyes való részvételt kérjük legkésőbb február hó 7-ig Baszel Ernő főtitkárnak (IX. Csillag utca 2. sz.) bejelenteni.

A verseczi rom. kath. egyházközség mult szerdán tartotta meg rendezévi közgyűlését Lászlóffy László apátplébánus egyházi és Dr. Seemayer Károly világi elnök vezetése mellett. A közgyűlésnek nagy fontosságot szerzett azon körülmény, hogy ez alkalommal számolt be az egyháztanács azon korszakot alkotó nagymunkájáról a templom teljes renoválásáról, melynek elvülhetlen érdemeit szerettek mindazok kik a nagy mű létrehozásában közreműködtek, és a várost oly remek és stilszerű templommal ajándékozták meg, melynek messze földön nincs párja. — A verseczi tiszta csucses templom valósággal műemlék számba megy délmagyarországon, hol kivéven még a temesvári gyárvárosi és a vingai (ronán stílusú) templomokat alig van számbavehető szebb templom. — Templomunk renoválási munkálatai 202.210 K-ba kerültek. A tervekét néhai Czobor müréregészünk itt járt Verseczen is Szerk.) utasításai szerint egyik egyik budapesti műépítész készítette. A renoválási munkálatok oroszánrészt April budapesti kőfaragómester végeztette, ki azokért 99.688 k. kapott. De dolgoztak a templomon verseczi iparosok is u. m. Stark építőmester (49.188 k. Trampits kőfaragó (20.224 K); — Gettmann János bádogos (3.478 K); — Bellinger úveges (2.405 k.) — Zircher asztalos (972 k.) kívülök még Mayer budapesti szobrász 8.700 K; — Palko úvegesmester 512 K-t kapott. — Mivel a hatalmas orgonát a por nagyon beleperte, azt is ki kellett tisztítani és megreparálni. Ezt a munkát Regenhold aradi orgonaépítő végezte 1.184 k. költséggel. — Szent Antal kenyérből 1468 k. értékűt osztottak ki a szegényeknek. Szeptember hónapban Németh József püspök 1519 egyének osztotta ki a bérmlás szentségét. — Az egyház mult évi bevétele 77.515 k. volt. A fentebbiekből kivilágzik hogy a verseczi rom. kath. egyházközség a hívek vallásossága és áldozatkészsége mellett igen szépen virágzik és folyton erősödik.

A „Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület”, mely az utóbbi években oly szépen felvirágzott, a mult napokban igen szép ajándékban részesült, a mennyiben Simonyi Dániel székesehérvári polgár végrendeletében 1000 k-t hagyott egyesületünknek. — Az egyesület elnöksége a pénzt már át is vette és a többi alapítványok sorában gyümölcsözőleg elhelyezte.

Versecz magyarsága cím alatt a Budapesti Hirlap a következőket írja: »Mig Fehértemplom város közgyűlése elhatározta, jegyzőkönyveit német nyelven vezeti, addig Verseczen egyre terjed a magyar nyelv. Az ifju generáció ma már nagyon jól beszél magyarul, a mit bizonyít az is, hogy az apácák vezetése

alatt álló községi elemi és polgári iskolában kizárólag magyar a tanítás nyelve s közönségünk szívesen hallgatja a szép magyar szavakat és melodramákat a hazafias ünnepeken. Nagy missziót teljesít az állami főreáliskola, mely mindent megtesz Versecz város nemzeti kulturájának fejlesztéséért. A városnak két hazafias irányú német lapja mellett van egy magyar lapja, s míg Fehértemplomban egyetlen magyar egyesület sincsen, eddig Verseczen rövid idő alatt már a harmadik egyesület alakult. A magyar Kultúregyesület 280 taggal, a Magyar Daloskör 300 taggal és a Magyar Iparosok Önközpöke 200 taggal. A városi képviselőtestület hazafias gondolkodású és eddig mindig nagy áldozatkészséget tanúsított, ha a magyarság terjesztéséről volt szó. A város most már 25.500 lakost számlál, modern, rendezett, szép aszfaltozott és villámos világítással berendezett utcák vannak, csomópontja öt irányban elágazó vasutnak, középpontja a délvidék kereskedelmének és iparának — és esküdtet a szomszéd Fehértemplomba kell hogy küldje tárgyalásokra. Mennyivel inkább megérdemelné ez a magyar érzelmű város a törvényszéket, mint a német Fehértemplom!

Az Arany János-Társaság. február hó 11-én (csütörtökön) délután 4 órakor Temesvárott az állami főreáliskola disztermében nyilvános havi felolvasó ülést tart, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. A belépés ingyenes. Tárgysorozat: 1. Dante legujabb fény- és árnyképe. A (Pokol.) Engelsz (Angyal) János dr. rendes tag székfoglalója. 2. Hogy lettem én náctáncinál? Dóczy József rendes tag székfoglalója. Az előadás keretében előforduló új dalokat éneklő Perényi Margit színművésznő és Herschdorfer Sándor. Zongora kíséri Balázs Emil dr. 3. Ósanyám naplójából (Regényrészlet) Turchányi Tihamér dr. rendes tag székfoglalója.

Halálozás. Mayering Károly zichyfalvi köztisztviselőben álló gyógyszerész és kiterjedt családját nagy csapás érte, a mennyiben Mayering Erzsike bimbó korában, élete 15-ik évében rövid, de kínos szenvedés után Zichyfalván szerető szüleinek karjai közt elhunyt. A kis halottban Mayering Emma k. a verseczi magán polgári és leányiskola igazgatótulajdonosa is kis hugát gyászolja.

A zichyfalvai állami ovoda derék tanszemélyzete névleg: Gerger Zelma és Malvin kisasszonyok f. évi jan. hó 31-én gyermekelőadást rendeztek, mely mind anyagi, mind pedig erkölcsi tekintetben fényesen sikerült, a tiszta jövedelem 130 kor. mely összeg a „Kis-denevelők otthona” alapjának gyarapítására küldetett el. A mulatság alkalmával felülfizettek: Auer Mihály 5 kor., Stadach Gyula 5 kor., id. Mály Miklós 5 kor., Ebner Karoly 4 kor., Wagner András 3 kor., Wagner Mátyásné 3 kor., Martin József 2 kor., Rieger Andras 2 kor., Basztian Vilmosné 2 kor., Schwartz Samu 2 kor., Sartor Henrik 2 kor., Bauer J. 1 kor., Rieger P. 1 kor., Jasper M. 1 kor., Müller M. 1 kor., Schell J. 1 kor., Steinbrückner J.-né 1 kor., Tiroch I. 1 kor., Omász Gy. 1 kor., Löschardt N. 1 kor., Eusch M.-né 1 kor., Wosching Gy.-né 80 f., Medve J. 80 f., Kaiser K. 80 f., Wagner J. 30 f., Jakó V. 80 f., Jászberényi R., 60 f., Hasenfratz J. 50 f., Bauer J. 60 f., Dr. Bernárd J. 40 f., Lager Gy. 40 f., Fischer J. 40 f., Hesz J.-né 40 f., Gábor A. 40 f., Kohner P. 40 f., Darszon Janka 40 f., Fischer L. 20 f., Rieger P. 20 f., Theodorovics J. 20 f., Klein J. 20 f., Schack G. 20 f., összesen 58 kor. A nemes szívű adakozók fogadják ez uton is hálás köszönetüket. Aufer Mihály áll. isk. igazgató. Stadach Gyula áll. tanító.

A csanádi egyházmegye zarándoklata. Dessewffy Sándor csanádi püspök, mint már jeleztük, a tavasszal nagyobb irányú zarándoklatot vezet Rómába az apostolfejedelmek sírjához és X. Pius pápa elé. A zarándoklat ugyan csak a csanádi egyházmegye hívei részére készülne, mindazonáltal a püspök most kibocsátott körlevelében azt mondja, hogy hívein kívül szívesen lát és vezet más honfitársakat is. A költségekről és egyéb tudnivalókról szóló tájékoztatást az előkészítő bizottság legközelebb már közzé fogja tenni.

Változások a csanádi egyházmegyében.

A megyés püspök az alábbi segédlelkészeket disponálta: Schipper Lajost Nagybecskerekéről Kis-SzentPéterre, Kovács Lajos Menyházáról Nagybecskerekre, Kere Ákos fehértemplomi segédlelkészt ugyanoda koadjutorrá, Gehl János Obébáról Fehértemplomra, Kákos Sándort Pankotáról Plosiczra, Németh Jánost Nákófalváról Starcsovára, továbbá a következő ujonnan felszentelt lelkészeket: Rossmann Jánost Menyházára, Pflég Jánost Obébára, Lischerong Mátyást Mokrinra, Pless Jánost Pankotára, Stiebl Lőrinczet Galtajára. Prém Péter Csanád-Apáczára és Wolf Jánost Nákófalvára disponálta.

A temesvári szerb püspök. A királyi ő felsége Lyetics Györgynek temesvári gör. kel. szerb püspökké történt megválasztását megerősítette. Lyetics püspököt valószínűleg a legközelebbi napokban szentel fel Karlóczán, azután leteszi az esküt a király kezeibe és márczius hó folyamán ünnepélyesen bevonul Temesvárra.

A Verseczi Magyar Dalkör utolsó farsangkor tréfás előadással egybekötött nagyszabású dalestét rendez, mely iránt már most rendkívül nagy az érdeklődés. Az estén a többi közt »A három, jó madár« és »A négy jó barát« című humorisztikus énekszámok kerülnek előadásra fülbemászó, csengő melódiákkal. Az egyesület nagy buzgóságot fejt ki az erkölcsi siker érdekében.

Uj német lap Torontálban. Uj politikai német lap indult meg Nagybecskereken, Sándor Mihály felelős szerkesztésében. A lap címe: »Torontáler Zeitung« s hetenkint kétszer, szerdán és szombaton este jelenik meg. Az új orgánumnak aznban csak a neve német, meg a betűje; a lelke, a szelleme, az magyar. Hazafias vér lüktet ereiben s minden sorát a nemzeti ideálokért való nemes hevülés hatja át. Ebben a részben tehát üdvös hivatás vár az új lapra Torontál vármegye németajku közönsége körében. De az sem kisebb jelentőségű, hogy a nagy politika mellett a megye és Nagybecskerek város ügyeit is erősen ohajtja felkarolni a lap, ami megint régóta érzeti hiány pótol. Ugy hisszük, hogy Torontál vármegye németajku lakossága méltányolni fogja a jó szándékot s rokonszenvvel fogadja az új jövevényt, a »Torontáler Zeitung«-ot, amely végre is elsősorban annak jól felfogott érdekében indul a küzdőterre.

A D. M. K. E. legujabb fiókja. Resicáról írják: A resicai magyar nyelvterjesztő egyesület 17 év óta áldásosan működik. Magyar kisdóvodát tart fenn, segélyezi Resicának egyetlen magyar lapját és a magyar szintársulatot. A napokban tartott közgyűlésén nagyfontosságú határozatot hozott, ugyanis elhatározta, hogy csatlakozik a Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesülethez mint annak fiókja. Az egyesület elnöke D' Elle Vaux Béla főszolgabíró.

Demkő Pál meghalt. Nagybecskerek város volt országgyűlési képviselője hétfőn este Nagybecskereken meghalt. Már hosszabb idő óta szív-bajban szenvedett s ez ölte meg. Az elhunyt képviselő 69-éves volt. Halála általános részvételt kelt.

Selyemfonó Lugoson. A földmívelésügyi miniszter az ott felállítandó selyemfonó céljaira 1.541.104 koronát engedélyezett. A költségvetést László Sándor lugosi államépítészeti mérnök készítette. A selyemfonó építésére már ki is irták az árlejtést s határnapul ez évi február hó 27-ikét tűzték ki a városi méraőki hivatalban.

Az oraviczai adósikkasztás. Reisner Hugó oraviczai m. k. adótárnok és Szabó Mózes ellenőr évek hosszú során át nagy lábon éltek, erejükön túl költeleztek. Reisner nyárán fűrdőhelyeken tartózkodott családjával s fényesen berendezett lakása volt. Szabó pedig sokat lumpolt. A mult évben aztán egyszerre vége lett a jómódnak. Aprilisban fedezték fel hogy az adóhivatalban nagy hiány és rendetlenség van. A lugosi pénzügyigazgatóság a két tisztviselőt azonnal felfüggesztette hivatalától, sőt mind a ketten vizsgálati fogságban is voltak mostanáig. Kovács p. ú. fogalmazó vizsgálta meg az adóhivatal számadásait évekig visszamenőleg és 100.000 koronánál nagyobb összegű hiányt konstalt. Ebből időközben megtérült annyi, hogy a mostani hiány 72.000 korona, ami az államra nézve elveszett; mert mindkettő szegény ember. A fehértemplomi kir. törvényszék most tárgyalta e bűntügyet két napon át és a több enyhítő

körülmény figyelembevételével. Reiser és Szabót 3 és fél évi fegyházra ítélte, melyből fél évet a vizsgálati fogsággal már kitöltöttnek vettek. Vádlottak enyhítés végett fölebbeztek.

»Magyar nők a nemzet nagy napjaiban« című Hegedűs János nagybecskereki anyakönyvi felügyelő 70-nél több diszes képpel illusztrált igen derék munkát írt, melynek bevezetésében szól a nemzet mai nőihez a nevelés és családról; majd ismerteti a nemzeti ébredés korszakát s az ikkori vezérszeretpet vivő nők lelkes küzdelmét. Ezután az öntudatra ébredt nemzet küzdelmében mutatja a fűradtságot nem ismerő honleányok működését. Ezek után ismét ay 1843[49-iki nagy napok hősnőit szerepelteti, elmeséli, hogyan teljesítették akkor anyai, hitvesi, honleányi kötelességeiket, mint viték orosz-lánokként, hogy szenvedtek vértanu halált, türetek megbotozást, börtönt — a hazáért. Erkölcs és jellemrajz, ez a mű melyet minden magyar anya megnyugvással nyujthat oda serdülő leányának. Az érdekes mű megrendelhető a szerzőnél Nagy-Becskereken. Ára fűzve 4 korona, diszkötésben 6 korona.

Megszűnt Torontál megyében a száj- és a körömfájás. Az alispán értesítette az összes közigazgatási hatóságokat, hogy a ragadós száj- és körömfájás Torontál vármegye egész területén megszűnt s így a vészkerületeket beszüntették.

Szerkesztői levelezés.

Dr.—y.—. Szíves soraiért és tanácsaiért fogadja köszönetünket. A »V. M. I. Ö. E.« e e hó vége felé már megkezdte a Népszerű tudományos előadások tartását. Valószínűleg a »Zrínyiek« kerülnek először sorra 50—60 vetített képpel. — üdvözet!

Vasuti menetrend.

Érvényes 1903. október hó 1-től.

Fehértemplomból érkeznek:

4:46 reggel, 7:06 d. e. 11:13 délbén, 5:46 este.

Temesvár felé indul:

4:51 reggel, 7:16 d. e. 11:18 délbén, 5:56 este

Temesvárról érkeznek:

8:18 reggel, 12:32 délbén* 4:33 d. u. 10:29 este

Fehértemplom felé indul:

8:08 reggel, 12:32 délbén, 4:43 d. u. 10:29 este

Becskerekéről érkeznek:

8:03 délelőtt, 9:49 este.

Becskerek felé indul:

5:05 reggel, 1:55 délután.

Pancsováról érkeznek:

6:57 reggeli 5:40 délután.

Pancsova felé indul:

8:50 reggel, 6:20 este.

Lugosról érkeznek:

8:13 reggel, 5:48 este.

Lugos felé indul:

3:15 reggel, 1:05 délbén.

Budapestre beérnek a Verseczről direkt összeköttetésű vonatok 1:25 d. u. 7:40 este 7:15 reggel Budapestről indul és Verseczre direkt összeköttetése van este 7 óra, este 10:10 (uj), reggel 8:15, d. u. 2:30.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalos könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a egbamulatra méltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifilisben, valamint elvesztett ierfűerőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot gyargarzó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a haziorvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kika fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy kronikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hoi a megerősödés szükséges, csodálatos eredménynyel gyógyítja ez évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institutnak az alatt jelzett címre, a honnan a csomagot rogtan elküldik. Az

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom m.) Sörgöncim: Eternit Budapest. Telefon 12-92. Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső-Ausztria.)

ETERNIT-PALA

AZ BESZT-CEMENT-PALA

HATSCHÉK LAJOS SZAB.

Eternit Müvek Hatschek Lajos Budapest, VI., Andrásy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. — Kérjen ismertetést.

intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki rhat rette bárhonnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag olyan szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell czimezni: State Medical Institute, 6903 Elektron Building, Fort Wayne, Ind, Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők.

40 sz. **Versecz thjf. város polgármesterétől.**

Pályázat.

A versecz város törvényhatóságánál megürült és 2000 korona alapfizetés, 500 korona lakbér és két ötdéves, az alapfizetés 10-10%-át kitevő szolgálati korpótlék élvezetével összekötött városi levéltárnoki állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Az 1883. évi I. t. cz. értelmében felszerelt pályázati kérvények legkésőbb folyó évi február hó 25. bajsai Zákó Milán főispán úr Ó Méltóságához benyújtandók.

A pályázók kötelesek nyelvismereteiket is kimutatni.

Versecz, 1904 évi február hó 1.-én.
Welfert, polgármester.

621 szám. tan. 1904.

Pályázat.

A Versecz város törvényhatóságánál megürült és 1200 korona alapfizetés, 300 korona lakbér és két ötdéves, az alapfizetés 10-10%-át kitevő szolgálati korpótlék élvezetével összekötött II-od oszt. adóiszti állásra ezennel pályázat hirdettetik.

A pályázók kötelesek kimutatni, hogy négy középiskolai osztályt sikeresen elvégeztek.

A pályázati kérvények legkésőbb bezárólag f. évi február hó 10-ig bajsai Zákó Milán főispán úr Ó Méltóságához benyújtandók.

Verseczen, 1904. évi január hó 21.-én.
Welfert, polgármester.

Meghívó.

A Verseczi Casino 1904. évi február hó 7-én délután 3 órakor saját helyiségeiben tartja

VIII. rendes közgyűlését

melyre a Casino tisztelt tagjai ezennel meghívottnak.

Tárgysorozat ;

1. a választmány évi jelentése.
2. az 1903. évi számadások valamint a számvizsgáló bizottság jelentése,
3. az 1904. évi költségelirányzat megálatapítása.
4. Netáni indítványok tárgyalása
5. a választmány és tisztikar megválasztása.

Verseczen 1904. január hó 20-án,
a választmány nevében

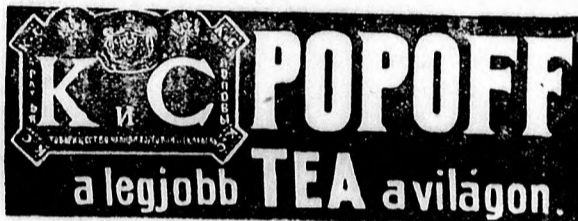
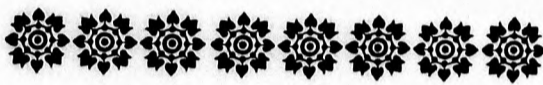
Weitner Ferencz
elnök.

Özv. Kirchner J. E.-féle műintézet

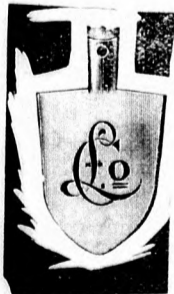
Verseczen

(özégtulajdonos Kirchner Ernő)

ajánlja magát minden a szakmájába vágó munka jutányos, izléses és gyors kivitelére.

A nagyszabeni Szt. Orsolya-rendi zárdába román. kath. vallásu, 35-45 évkoru, nőtlen házi-szolga kerestetik, ki szükségképen a kertimunkálatokban is jártas legyen és a magyar meg román nyelvet beszélje **Közelebbi felvilágosítások a fent nevezett zárda főnökségétől** nyerhetők, a hova a jelentkezők szolgálati bizonyítványai is benyújtandók.

A világhírű erfurti vetemény magvakról szóló legújabb magyar kiadású főmagár jegyzékünk

kertek és mezők számára megjelent, melyet minden t. olvasónak ingyen és bérmentve megküldünk, és kérjük azt egy levelezőlapon megrendelni.

Liebau & Co udvari szállítók, magtermesztők, mű és kereskedelmi kertészek. **Erfurt 1.**

U. i. A vetemény magvak behozataláért nem kell vámot fizetni. Egy 5 kgos. postacsomagnak a szállítási díja Magyarország bármely postaállomására csak 60 fillérbe kerül.

Behozatal.

Magyar, Német, Lengyelországi valamint Prágai

Kivitel.

hentesárak

valódi prágai és vestfaliai sonkák, karmónádli, krakói kolbász, magyar és veronei szalámi, mortadella, debreczeni kolbász, paprikás szalona, valamint mindennemű hurka különlegességek.

Anton Zawodsky

Bécs, XVI. Brestelgasse 5.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyban.

Kicsinyben.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, amely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, csúznál és meghüleséknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
csász. cs. kir. udvari szállítók
Rudolstadt.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása Versecz.